

Informatiekaart voor zzp-er in de zorg in natura

Inleiding

Deze informatiekaart is bedoeld als praktisch hulpmiddel voor zzp-ers bij gebruik van de modelovereenkomsten zorg in natura.¹ Als de modelovereenkomsten gevolgd worden, dan wordt de arbeidsverhouding als overeenkomst van opdracht (en dus niet als dienstbetrekking) gekwalificeerd.

Of de inkomsten bij jou als zzp-er als winst uit onderneming dan wel als resultaat uit overige werkzaamheden worden beschouwd, zal moeten worden beoordeeld aan de hand van de feiten en omstandigheden. Deze informatiekaart staat los van de aanvraag VAR / BGL en los van de hiervoor genoemde definitieve fiscale kwalificatie (winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden). Je kunt aan deze informatiekaart geen rechten ontleen. Echter, door gebruik te maken van de modelovereenkomsten en deze informatiekaart, kun je als zzp-er zelf inschatten op welke wijze de inkomsten fiscaal zullen worden gekwalificeerd (winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden).

Leeswijzer

Eerst wordt ingegaan op het nut van de modelovereenkomsten. Vervolgens wordt ingegaan op de voornaamste verschillen tussen een overeenkomst van opdracht en een arbeidsovereenkomst. Daarna volgt een algemene toelichting op de bepalingen in de raamovereenkomst. Aanluitend wordt ingegaan op de kenmerken van het fiscale ondernemerschap en het zogenoemde urencriterium. Tot slot worden nog enkele praktische tips gegeven.

Nut van de modelovereenkomsten

- Wanneer jij en je opdrachtgever zich houden aan de modelovereenkomsten, dan wordt je arbeidsrelatie met je opdrachtgever **niet** als een arbeidsovereenkomst beschouwd. Dit hebben brancheorganisaties en zorginstellingen afgestemd met de Ministeries van Financiën, VWS en SZW. Dat is de grote meerwaarde van deze modelovereenkomsten.
- De modelovereenkomsten zien uitsluitend op het verlenen van zorg in natura via een zorginstelling. Voor PGB's, particuliere zorg en andere bedrijfsactiviteiten kun je deze modelovereenkomsten niet gebruiken.
- Bij je aangifte inkomstenbelasting wordt er niet alleen gekeken naar de modelovereenkomsten, maar naar alle feiten en omstandigheden (het totaalplaatje). Om als ondernemer te worden beschouwd en daarmee recht te hebben op de fiscale ondernemersfaciliteiten (zoals de zelfstandigenaftrek), moet je voldoen aan verschillende eisen. Hierna vind je hierover meer informatie.

Voornaamste verschillen overeenkomst van opdracht en arbeidsovereenkomst

Overeenkomst van opdracht

- Opdrachtnemer en opdrachtgever spreken af dat opdrachtnemer geen verplichting heeft tot het persoonlijk verrichten van de arbeid (en welke voorwaarden daarbij gelden);
- Opdrachtgever kan aanwijzingen geven inzake de uitvoering van de opdracht.

¹ Deze bestaan uit een raamovereenkomst en overeenkomst van opdracht per klant.

In de overeenkomst van opdracht kan de opdrachtnemer zich dus vrijelijk laten vervangen (geen verplichting persoonlijke arbeid) en is zelfstandig bij de uitvoering van zijn of haar werkzaamheden (geen gezagsrelatie; slechts aanwijzingsbevoegdheid opdrachtgever).

Arbeidsovereenkomst

- De werknemer moet de arbeid persoonlijk verrichten;
- Tussen de werkgever en de werknemer bestaat een gezagsrelatie.

In de arbeidsovereenkomst kan de opdrachtnemer zich niet vrijelijk laten vervangen (verplichting persoonlijke arbeid) en is niet zelfstandig bij de uitvoering van zijn of haar werkzaamheden (gezagsrelatie; instructiebevoegdheid opdrachtgever).

Algemene toelichting op de raamovereenkomst

Inleiding ('In aanmerking nemende')

Hier wordt benadrukt dat partijen de bedoeling hebben om een overeenkomst van opdracht met elkaar te sluiten en dus geen arbeidsovereenkomst.

Ook wordt hier benadrukt (bij het 3^e streepje) dat de overeenkomst van opdracht niet garandeert dat de zorgverlener/zzp-er door de belastingdienst als fiscaal ondernemer wordt aangemerkt. Daarvoor gelden aanvullende criteria, die later (onder 'Kenmerken ondernemerschap') zijn beschreven.

Artikel 1 ('Begrippen')

Dit artikel bevat een aantal omschrijvingen van begrippen die in de raamovereenkomst en de bijbehorende overeenkomst van opdracht worden gebruikt.

Artikel 2 ('Onderwerp van de overeenkomst')

Dit artikel regelt dat de zorg in natura via een erkende zorginstelling aan de klant wordt verleend en dat de zorgverlener/zzp-er voor die zorginstelling gaat werken op basis van een opdracht-overeenkomst, dus niet als werknemer. Dat betekent dat je die zorg zelfstandig en naar eigen inzicht kunt verlenen, uiteraard met inachtneming van de beroepseisen en de aanwijzingen van de zorginstelling. Dit moet niet alleen op papier worden afgesproken, maar moet ook feitelijk worden nagevolgd.

Artikel 3 ('Verplichtingen en faciliteiten Opdrachtgever')

Dit artikel bepaalt dat de zorginstelling ervoor moet zorgen dat de zorgverlener/zzp-er daadwerkelijk de zorg kan verlenen wat partijen hebben afgesproken. De zorginstelling kan in dit verband ook (tegen betaling) bepaalde aanvullende diensten en producten aanbieden aan de zorgverlener/zzp-er.

Ook is hier de klachtenprocedure geregeld.

Artikel 4 ('Verplichtingen opdrachtnemer')

Dit artikel bepaalt welke verplichtingen de zorgverlener/zzp-er heeft. De belangrijkste zijn:

- Je moet gediplomeerd zijn voor het werk dat je gaat verrichten;
- Er mag geen ander beletsel zijn (bijvoorbeeld een strafrechtelijke of tuchtrechtelijke veroordeling of een verslaving) voor de uitvoering van de zorgwerkzaamheden;
- Je moet beschikken over een kwaliteitskeurmerk;
- Je moet voldoen aan wettelijke kwaliteitsnormen en je houden aan de geldende behandelings-/verzorgingsnormen;

- Je moet je kennis en vaardigheden up to date houden;
- Je moet zonnodig bepaalde documenten overleggen aan de zorginstelling als ‘bewijs’ dat je aan de voorgaande punten voldoet;
- Je moet een opdracht zo snel mogelijk (‘onverwijld’) accepteren of weigeren; bij acceptatie moet je snel (ga uit van binnen 2 dagen) starten met de uitvoering.

Verder wordt hier geregeld wat je moet doen als je de afgesproken zorg niet kunt verlenen (bijvoorbeeld wegens ziekte). Je moet in beginsel zelf voor vervanging zorgen. De vervanger dient aan dezelfde beroepseisen te voldoen die in de raamovereenkomst worden vereist. Ook tijdens de vervanging blijf je verantwoordelijk voor een goede zorgverlening. Deze verantwoordelijkheid staat los van de eigen verantwoordelijkheid van de vervanger.

Jij neemt jaarlijks het initiatief om jouw dienstverlening met de zorginstelling te evalueren.

Artikel 5 (‘Vrijwaring en verrekening’)

De fiscale duiding van de raamovereenkomst (overeenkomst van opdracht) is afgestemd met met de Ministeries van Financiën, VWS en SZW. Het is echter wel van belang dat partijen de overeenkomst feitelijk naleven. Mocht dat niet het geval zijn, dan kan de belastingdienst de arbeidsrelatie alsnog als dienstbetrekking bestempelen (hetgeen gepaard zal gaan met nadelige financiële gevolgen). Dit artikel bepaalt dat de overtreder (dat is dus de zorginstelling en/of de zorgverlener/zzp-er) uiteindelijk zèlf voor die financiële gevolgen opdraait en dat die dus niet kunnen worden afgewenteld op de andere partij, zelfs niet als de belastingdienst bij die andere partij aanslagen oplegt (dat hoeft namelijk niet te betekenen dat die andere partij ook daadwerkelijk de overtreder is).

Verder bevat deze bepaling een regeling over de btw. Uitgangspunt is dat de zorgverlening is vrijgesteld van btw. Indien en voor zover btw is verschuldigd over de vergoeding voor de aanvullende diensten en producten, dan is deze voor rekening van de afnemende partij (tenzij anders is overeengekomen).

Artikel 6 (‘Geheimhouding en Klantenbeding’)

Dit artikel bepaalt dat je de privacy van de klant/zorgvrager zoveel mogelijk moet beschermen en dat je klantinformatie afkomstig van de zorginstelling en bedrijfsgegevens van de zorginstelling geheim moet houden, ook als de overeenkomst geëindigd is.

Verder is hier bepaald dat je geen klanten van de zorginstelling mag meenemen (relatiebeding). Door partijen moet concreet worden bepaald hoe lang dat verbod, na beëindiging van de raamovereenkomst en de zorgovereenkomst(en), blijft bestaan.

Om er voor te zorgen dat partijen zich houden aan de geheimhoudingsplicht en het relatiebeding, is bepaald dat een boete verschuldigd is door de partij die hiermee in strijd handelt. De hoogte van de boete zullen partijen zelf bepalen. Overigens kan ook schadevergoeding worden gevorderd (als daadwerkelijk schade is ontstaan).

Artikel 7 (‘Honorering en declaratie’)

Dit artikel bevat bepalingen over de honorering en declaratie. Hier is geregeld hoe je moet factureren, wat je mag factureren (je moet binnen de indicatiestelling blijven!) en wanneer de factuur uiterlijk moet zijn betaald. Verder is hier geregeld wat er moet/kan gebeuren als achteraf teveel blijkt te zijn betaald. De daadwerkelijke vergoeding (gespecificeerd per activiteit) wordt vastgelegd in artikel 6 van de zorgovereenkomst (per klant).

Artikel 8 (‘Aansprakelijkheid’)

In dit artikel is bepaald dat je de zorginstelling niet kunt aanspreken voor schade die je lijdt bij de uitvoering van de zorgopdracht (bijvoorbeeld doordat je gewond raakt).

Verder is bepaald dat je zelf aansprakelijk bent voor fouten in je zorgwerkzaamheden en dat je verplicht bent om je hiervoor behoorlijk te verzekeren en verzekerd te blijven. Er geldt een minimale dekking van € 1.000.000,- per gebeurtenis.

Artikel 9 ('Duur en beëindiging')

De raamovereenkomst geldt in principe voor één jaar en zal telkens (indien niet wordt opgezegd) stilzwijgend met één jaar worden verlengd. De opzegtermijn is één maand, tenzij een kortere opzegtermijn gerechtvaardigd is of tussen partijen wordt afgesproken. Als op het moment van opzegging nog sprake is van een lopende zorgopdracht, dan blijft de raamovereenkomst van kracht tot het moment dat die zorgopdracht is geëindigd, ook al duurt dat nog langer dan één maand.

Verder zijn hier een aantal bijzondere gronden genoemd voor (onmiddellijke) beëindiging van de overeenkomst.

Artikel 10 ('Overige bepalingen') en 11 ('Rechtskeuze en toepasselijke rechter')

In deze artikelen wordt een aantal overige juridische kwesties geregeld. Belangrijk is dat wijzigingen / aanvullingen van / op de raamovereenkomst altijd schriftelijk moeten worden overeengekomen. Houd hierbij wel rekening met hetgeen hiervoor bij artikel 5 is opgemerkt!

Kenmerken ondernemerschap

Er is sprake van een zelfstandig uitgeoefend beroep (een ondernemer), indien de werkzaamheden door de belastingplichtige zelfstandig en voor eigen rekening worden verricht en hij daarbij (voldoende) ondernemersrisico loopt.

Zelfstandig

De zelfstandigheid van de zorgverlener/opdrachtnemer ten opzichte van de opdrachtgever, blijkt uit de volgende omstandigheden:

- Je mag opdrachten weigeren;
- Je stelt je eigen tarieven vast;
- Je bent bevoegd je te laten vervangen en je regelt zelf die vervanging (bijv. bij ziekte en vakantie);
- Je plant zelf je uren in;
- Je hebt geen verplichting om een bepaald aantal vaste uren te werken;
- Je bent verantwoordelijk voor de opstelling/uitvoering van het zorgplan (evt. samen met anderen, zoals artsen, familie en andere hulpverleners);
- Je voert de werkzaamheden bij de zorgvrager naar eigen inzicht en zonder toezicht uit volgens de overeenkomst van opdracht;
- Je hebt meerdere opdrachtgevers;
- Je bent als ondernemer ingeschreven bij de Kamer van Koophandel;
- Je presenteert je extern onder je eigen bedrijfsnaam;
- Je bent aangesloten bij een onafhankelijk klachteninstituut;
- Je hebt een kwaliteitskeurmerk (bijv. KIWA).

Voor eigen rekening

Het voor eigen rekening verrichten van werkzaamheden van de zorgverlener/opdrachtnemer, blijkt uit de volgende omstandigheden:

- Je brengt de vergoeding voor je diensten door middel van facturen in rekening bij de opdrachtgever;
- Je hebt een eigen btw-nummer;
- Je verzorgt zelf de incasso van de facturen (het uitbesteden hiervan is ook mogelijk);
- Je hebt een bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekering;
- Je investeert in bedrijfsmiddelen (bijv. computer, auto, medische apparatuur, medische hulpmiddelen, bedrijfskleding, etc.);
- Je maakt reclame voor je onderneming (bijv. mond tot mond, website, visitekaartjes, advertenties, folders, etc.);
- Je doet aan acquisitie (bijv. door inschrijving bij meerdere zorginstellingen), waarbij je je ook kunt richten op PGB-zorg aan particulieren en rechtstreekse zorg aan particulieren of misschien wel heel andere activiteiten, die niet zijn het verlenen van zorg;
- Je voert een eigen administratie (het uitbesteden hiervan is ook mogelijk);
- Je verzorgt zelf de incasso van de facturen (het uitbesteden hiervan is ook mogelijk);
- Je regelt zelf je opleidingen/bijbscholing.

Ondernemersrisico

Het ondernemersrisico van de zorgverlener/opdrachtnemer blijkt uit de volgende omstandigheden:

- Het financiële risico ten aanzien van het verkrijgen van (voldoende) opdrachten of het wegvallen van opdrachten ligt geheel bij jou;
- Je loopt (voldoende) debiteurenrisico;
- Je wordt door de opdrachtgever niet doorbetaald bij ziekte, arbeidsongeschiktheid en/of vakantie;
- Je loopt het risico aansprakelijk te worden gesteld in geval van (medische) fouten bij de uitvoering van de werkzaamheden.

NB:

Of jouw werkzaamheden fiscaal worden gekwalificeerd als een zelfstandig uitgeoefend beroep (ondernemer), zal worden beoordeeld aan de hand van welke van de hiervoor genoemde omstandigheden aan de orde zijn. In zijn algemeenheid geldt dat aan een behoorlijk deel van de omstandigheden moet worden voldaan.

Het urencriterium

Voordat je in aanmerking komt voor de fiscale ondernemersfaciliteiten (zoals de zelfstandigenaftrek) zal je – naast het fiscale ondernemerschap – ook moeten voldoen aan het zogenoemde urencriterium. Dit criterium houdt het volgende in:

- Je besteedt gedurende het kalenderjaar ten minste 1.225 uren aan de werkzaamheden als ondernemer; *en*
- De tijd die je totaal besteedt aan de werkzaamheden als ondernemer, uit dienstbetrekking en uit resultaat uit overige werkzaamheden, worden voor meer dan 50% besteed aan de werkzaamheden als ondernemer *of* je was in de 5 voorafgaande jaren geen ondernemer.

Onder ‘werkzaamheden als ondernemer’ worden, behalve het verrichten van zorg, ook begrepen acquisitie, reistijd, administratieve werkzaamheden, scholing etc.

Tips

- Het werken met de modelovereenkomsten houdt niet in dat je niets anders meer mag doen. Integendeel. We adviseren je juist om verschillende opdrachtgevers te hebben en verschillende activiteiten te verrichten. Dat vergroot de kansen op fiscaal ondernemerschap.
- Twijfel je of jouw werkzaamheden kwalificeren als winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden of heb je vragen over de modelovereenkomsten? Neem dan contact op met de belastingdienst of met een belangenbehartiger.
- Je bent en blijft een zzp-er. Daarom is bij sommige onderdelen van de modelovereenkomsten ruimte gelaten om daaraan zelf invulling te geven. Maak gebruik van deze onderhandelingsruimte!

Januari 2015